

**Anexa nr. II la Ordinul Ministrului nr. 3702/21.04.2021
MINISTERUL EDUCAȚIEI**

**Programa școlară
pentru disciplina**

DEZVOLTARE PERSONALĂ - CONSILIERE

**Învățământ special
Clasele pregătitoare-a IV-a
Dizabilități intelectuale ușoare și moderate**

București, 2021

Notă de prezentare

Planurile cadru pentru învățământ special sunt un răspuns la nevoile educaționale ale copiilor, elevilor și tinerilor cu dizabilități, facilitându-le acestora dezvoltarea biopsihosocială, în vederea unei cât mai bune integrări sociale și a unei inserții socioprofesionale viabile, care să le asigure o viață autonomă și demnă și se bazează pe fundamentul teoretic potrivit căruia profilul de competențe al elevilor cu dizabilități este unic, oferind un cadru de referință pentru atingerea scopurilor educaționale și de reabilitare.

Conform planului cadru pentru învățământul special primar, dizabilități intelectuale ușoare și moderate, aprobat din ordinul ministrului nr. 3622/27.04.2018, disciplinei „Dezvoltare personală- consiliere” din cadrul ariei curriculare Consiliere și Orientare îi este alocată o oră pe săptămână, din clasa pregătitoare până în clasa a IV-a. Orele alocate disciplinei sunt incluse în trunchiul comun.

Disciplina DEZVOLTARE PERSONALĂ–CONSILIERE face parte din Aria Curriculară CONSILIERE ȘI ORIENTARE, înscriindu-se în strategia de construcție a planurilor cadru pentru învățământul special primar și gimnazial pentru copiii cu deficiență mintală ușoară și moderată și anume stabilirea unui nivel optim de funcționare cognitivă, socioemoțională și a comportamentelor adaptative, în raport cu potențialul psihindividual și cu nivelul de severitate al dizabilității, având alocată o oră pe săptămână, pe durata fiecăruia din cei cinci ani școlari: clasa pregătitoare și clasele I-IV.

Pentru învățământul primar, aria curriculară CONSILIERE ORIENTARE este dedicată activităților de învățare care au ca scop dezvoltarea și exersarea deprinderilor de comunicare eficientă, de relaționare, de formarea competențelor elevului cu deficiență mintală ușoară și moderată de a se cunoaște și de a-și exprima într-o manieră pozitivă interesele, aptitudinile, trăirile personale, reflecții cu privire la diverse situații de învățare personală și socială. Parcurgând, alături de profesor, activitățile propuse în curriculumul disciplinei de DEZVOLTARE PERSONALĂ–CONSILIERE, elevilor li se creează condiții pentru a fi mai motivați, mai încrezători în posibilitățile lor de a se adapta la cerințele nivelurilor educaționale viitoare.

Conținuturile sunt flexibile, adaptabile la nevoile elevilor, ale instituției de învățământ, la nevoile comunității și ale societății în ansamblu.

Programa școlară pentru disciplina DEZVOLTARE PERSONALĂ–CONSILIERE oferă elevilor cu deficiențe mintale ușoare și moderate posibilitatea să exerseze abilități de comunicare eficientă, de relaționare, de învățare și să devină conștienți de posibilitatea de transferare a acestora în contexte sociale diferite.

Structura programei școlare include, pe lângă **Nota de prezentare**, următoarele elemente

- **Competențe generale;**
- **Competențe specifice și exemple de activități de învățare;**
- **Conținuturi;**
- **Sugestii metodologice.**

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diferite.

Competențele generale vizează achizițiile elevului pe întregul parcurs al învățământului primar.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar, sunt derivate din competențele generale și reprezintă etape în dobândirea acestora. Competențele specifice sunt corelate cu exemple de activități de învățare. Exemplele de activități de învățare constituie modalități de organizare a activității didactice în scopul realizării

competențelor. Programa școlară propune, cu valoare de exemplu, diferite tipuri de activități de învățare, care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice.

Conținuturile constituie mijloace informaționale prin care se urmărește formarea competențelor la elevi. Conținuturile învățării sunt organizate din perspectiva următoarelor domenii tematice:

- Dezvoltarea capacității de autocunoaștere și valorizarea potențialului elevilor;
- Dezvoltarea abilităților de interrelaționare în contexte variate;
- Cunoașterea și respectarea regulilor privind securitatea personală pentru o viață de calitate.

Sugestiile metodologice includ strategii didactice specifice disciplinei, sugestii privind proiectarea activității didactice, precum și elemente de evaluare continuă și sumativă.

Pornind de la propunerile existente în programă cu privire la activitățile de învățare, cadrele didactice pot realiza o proiectare didactică personală în concordanță cu prevederile programei și cu situațiile concrete de predare-învățare. Se asigură, în acest fel, premisele aplicării contextualizate a programei școlare și a proiectării unor parcursuri de învățare adaptate nevoilor elevilor.

Competențe generale

- 1. Dezvoltarea capacității de autocunoaștere a elevilor.**
- 2. Dezvoltarea abilităților de interrelaționare în contexte variate**
- 3. Cunoașterea regulilor privind securitatea personală pentru o viață de calitate.**

CLASA PREGĂTITOARE

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Dezvoltarea capacității de autocunoaștere a elevilor.

Clasa pregătitoare
<p>1.1. Formarea capacității de autocunoaștere</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de indicare a prenumelui, numelui, vârstei personale; - Jocuri de autocunoaștere pe bază de imagini;
<p>1.2. Formarea capacității de cunoaștere a celorlalți</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții-joc: „Descrierea colegului de bancă”, „Cine este cel de lângă mine?”; - Sărbătorirea zilelor de naștere și a onomasticii; - Jocuri: „Cine este așa...?”, „Adevărat-fals”, „Familia mea”.

2. Dezvoltarea abilităților de interrelaționare în contexte variate.

Clasa pregătitoare
<p>2.1. Identificarea emoțiilor proprii și ale celorlalți</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrierea emoțiilor proprii în diferite situații: acasă, la școală, în vizită, în vacanță; - Recunoașterea emoțiilor celorlalți; - Jocuri în perechi: „Spune ce face/simte”.
<p>2.2. Formarea comportamentelor de cooperare în grup</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități pe grupe, jocuri de echipă în care sunt create situații de colaborare: „Ștafeta”, „Cutia magică”, „Singur sau în grup?”; - Exerciții de identificare a relațiilor pozitive, armonioase între colegi: brainstorming, cubul, dramatizare.

3. Cunoașterea regulilor privind securitatea personală pentru o viață de calitate.

Clasa pregătitoare
<p>3.1. Cunoașterea normelor de igienă personală și colectivă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri de rol de îngrijire a propriei persoane: „Ce fac înainte de masă?”, „Cum mă spăl pe dinți?”; - Jocuri de respectare a normelor de igienă: „Ce este?”, „Ce faci cu el?”; - Jocuri de îngrijire a spațiului .:
<p>3.2. Cunoașterea regulilor de circulație rutieră</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discuții tematice privind cunoașterea semnelor și regulilor de circulație: „Strada și capcanele ei”, „Să cunoaștem semnele de circulație!”; - Exerciții practice: „Să circulăm corect!”;

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa pregătitoare
Cunoaștere și autocunoaștere	Autocunoașterea - Cunoașterea de sine: „Cine sunt eu?”; - Date de identificare a propriei persoane: nume, prenume, data și locul nașterii, numele și prenumele părinților/membrilor familiei, adresa; Cunoașterea celorlalți -Cunoașterea trăsăturilor fizice/morale ale membrilor grupului clasă.
Comunicare și abilități sociale	Managementul emoțiilor -Sentimente și emoții - exprimarea propriilor emoții, recunoașterea emoțiilor celorlalți. Abilități sociale -Comportamente de cooperare în grup; -Relațiile cu colegii clasei.
Reguli privind securitatea personală pentru o viață de calitate	Norme de igienă personală și colectivă - Îngrijirea propriei persoane și a spațiului locuit; - Norme de igienă. Semne și reguli de circulație rutieră - Cunoașterea semnelor și regulilor de circulație.

CLASA I

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Dezvoltarea capacității de autocunoaștere a elevilor.

Clasa I
<p>1.1. Familiarizarea elevilor cu spațiul școlar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități de cunoaștere a spațiului școlar (sala de clasă, sala de sport, cabinet medical, cantina școlii etc.) - Jocuri de rol: „Unde sunt și ce pot face?”; - Exerciții de observare a spațiului școlar: „Clasa noastră”, „Școala noastră”;
<p>1.2. Identificarea caracteristicilor individuale ale celorlalți</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții-joc de descriere a membrilor familiei, a colegilor de clasă, a profesorilor; - Joc de rol: „De-a mama”, „De-a tata”, „De-a doctorul”, „De-a vânzătoarea”.

2. Dezvoltarea abilităților de interrelaționare în contexte variat.

Clasa I
<p>2.1. Identificarea emoțiilor de bază apărute în situații variate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de recunoaștere și de comunicare a emoțiilor de bază apărute în situații variate; - Jocuri în perechi de recunoaștere și mimare a emoțiilor celorlalți.
<p>2.2. Exersarea comportamentelor dezirabile în grup</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități pe grupe, jocuri de echipă în care sunt create situații de colaborare; - Exerciții de identificare a relațiilor pozitive, armonioase între colegi (cooperare, colaborare, prietenie, întraajutorare, competiție, toleranță).

3. Cunoașterea regulilor privind securitatea personală pentru o viață de calitate.

Clasa I
<p>3.1. Respectarea regulilor de igienă personală și colectivă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de îngrijire a propriei persoane: spălatul mâinilor și al dinților, pieptănat etc.; - Programul zilnic: exerciții de asociere a diferitelor momente ale zilei cu activități corespunzătoare;
<p>3.2. Cunoașterea pericolelor (substanțe nocive, foc, accidente etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de recunoaștere a pericolelor potențiale din mediul înconjurător (substanțe nocive, foc, accidente etc.); - Exerciții de identificare a obiectelor și spațiilor periculoase din mediu;
<p>3.3. Respectarea regulilor de circulație rutieră</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri de rol: „De-a polițistul rutier”, „Unde stai și unde traversezi?”, „Unde ne jucăm?”; - Exerciții practice de mers: pe trotuar, pe bicicletă, în tren, în autobuz.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa I
Cunoaștere și autocunoaștere	Autocunoașterea - Programul zilnic de viață și spațiul corespunzător de lucru. Cunoașterea celorlalți - Familia –construirea imaginii despre propria familie - Eu, tu și ceilalți-familia, colegii.
Comunicare și abilități sociale	Managementul emoțiilor - Exprimarea emoțiilor de bază; - Respectarea emoțiilor celorlalți. Abilități sociale - Comportamente dezirabile în grup; - Relațiile cu cei din jur.
Reguli privind securitatea personală pentru o viață de calitate	Reguli de igienă personală și colectivă - Îngrijirea propriei persoane și a spațiului locuit; - Reguli de igienă. Pericole (substanțe nocive, foc, accidente etc.) - Cunoașterea pericolelor potențiale din mediul înconjurător; - Identificarea obiectelor și spațiilor periculoase din mediu; Semne și reguli de circulație rutieră - Respectarea semnelor și regulilor de circulație.

CLASA a II-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Dezvoltarea capacității de autocunoaștere elevilor.**

Clasa a II-a
<p>1.1. Formarea atitudinii pozitive față de sine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri: „Calitățile numelui meu”, „Portretul elevului model”; - Exerciții de identificare a trăsăturilor de personalitate proprii: „Cum sunt eu?”, „Calitățile mele...”, „Ce îmi place/nu îmi place...”
<p>1.2. Identificarea membrilor familiei</p> <ul style="list-style-type: none"> -Jocuri de prezentare a familiei pe bază de imagini, desene, colaje; -Exerciții de descriere a membrilor familiei sub aspect fizic.
<p>1.3. Cunoașterea responsabilităților școlare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discuții tematice: „Regulile clasei”, „Respectă regulamentul școlar” - Activități practice de efectuare a responsabilităților școlare: serviciul în clasă, păstrarea ordonată a camerei etc.;

2. Dezvoltarea abilităților de interrelaționare în contexte variate.

Clasa a II-a
<p>2.1. Exprimarea stărilor emoționale în contexte variate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Completarea unor propoziții de tipul: „Atunci când... mă simt...”, „Atunci când... tu te simți...”; - Jocuri de rol pentru exprimarea unor stări emoționale la situații concrete de viață;
<p>2.2. Identificarea caracteristicilor unei relații de prietenie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desene, colaje cu tema: „Prietenul meu/ Prietena mea”; - Discuții de grup asupra modalităților de a-și face prieteni și de a-i menține.

3. Cunoașterea regulilor privind securitatea personală pentru o viață de calitate.

Clasa a II-a
<p>3.1. Respectarea regulilor de comportare civilizată în mediul social</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea formulelor de politețe în diferite contexte; - Jocuri de rol: „Așa DA, Așa NU!” „ Ne comportăm civilizată!”; - Discuții tematice: Decizii corecte în situații noi.
<p>3.2. Exersarea regulilor de circulație rutieră</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri de rol: „Atenție, grăbiți-vă încet!”, „Paza bună trece primejdia rea”, „Bicicleta, prietena mea!”; - Vizionarea unor PPT.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a II-a
Cunoaștere și autocunoaștere	<p>Autocunoașterea</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrierea propriei persoane: înfățișarea fizică/morală, animale/plante/mâncăruri preferate. - Unicitatea persoanei; - Diferențe individuale. <p>Cunoașterea celorlalți</p> <ul style="list-style-type: none"> -Familia mea-membrii familiei, relațiile din cadrul familiei; -Mediul școlar- reguli și responsabilități.
Comunicare și abilități sociale	<p>Managementul emoțiilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exprimarea emoțiilor de bază; - Înțelegerea și respectarea emoțiilor celorlalți; - Exprimarea unor stări emoționale la situații concrete de viață. <p>Abilități sociale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comportamente de cooperare în grup; - Relațiile cu colegii clasei; - Modalități de a-și face prieteni și de a-i menține.
Reguli privind securitatea personală pentru o viață de calitate	<p>Reguli de comportament civilizată</p> <ul style="list-style-type: none"> -Formule de politețe, reguli de relaționare socială; - Alegerea unui mod de comportare civilizată în diferite situații. <p>Semne și reguli de circulație rutieră</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de respectare a semnelor de circulație.

CLASA a III-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Dezvoltarea capacității de autocunoaștere a elevilor.**

Clasa a III-a
<p>1.1. Identificarea preferințelor pentru anumite activități</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri: „Disciplina preferată”, „Jocul preferat”, „Ce îmi place să fac?” - Exerciții de descriere a meseriei preferate.
<p>1.2. Identificarea reacțiilor celorlalți față de propria persoană</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discuții tematice: „Ce așteaptă familia și școala de la mine?”, „Colectivul și școala – a doua familie”, „Cine se aseamănă, se adună!”.

2. Dezvoltarea abilităților de interrelaționare în contexte variate.

Clasa a III-a
<p>2.1. Utilizarea unor elemente de ascultare activă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de comunicare eficientă: „Cum comunicăm între noi?”, „Știu să mă fac ascultat?”, „Cuvinte magice”; - Exerciții de eliminare a blocajelor în comunicare: „Povestiți o amintire din copilărie”, „Transmite mesajul!”.
<p>2.2. Identificarea specificului rolurilor membrilor unei familii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Joc de rol: „De-a mama”, „De-a tata”; - Evenimente cotidiene: „La piață”, „La cumpărături”, „Hărnicia conduce familia”; - Dialog părinți-copii: „Cine are dreptate?”.

3. Cunoașterea regulilor privind securitatea personală pentru o viață de calitate.

Clasa a III-a
<p>3.1. Exersarea comportamentelor de apărare în caz de catastrofe naturale (incendii, cutremure, inundații) și provocate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de simulare a unor situații limită (incendiu, inundație, cutremur etc.); - Discuții pe marginea unor texte cu suport imagistic sugestiv: „Focul, prieten și dușman”, „Surse de producere a incendiilor”, „Prevenirea incendiilor în școală și în gospodărie”;
<p>3.2. Formarea unor comportamente preventive față de factorii de risc care conduc la agresivitate, violență, furt etc</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discuții tematice: „Violența în familie”, „Violența și urmările ei”, „Agresor și victimă”; - Exerciții-joc de simulare a unor situații de viață pe tema conflictelor din cadrul grupurilor de apartenență.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a III-a
Cunoaștere și autocunoaștere	Autocunoașterea - Interese, preferințe, opțiuni; - Rolul și responsabilități personale în diferite context.
Comunicare și abilități sociale	Comunicare - Comunicarea: vorbire, ascultare, comportamente nonverbale; - Cum să fii un bun ascultător? (privire, mimică, gesturi, postură corporală, atitudine pozitivă față de vorbitor). Familia - Roluri în cadrul familiei; - Relația cu părinții.
Reguli privind securitatea personală pentru o viață de calitate	Catastrofe naturale (incendii, cutremure, inundații) - Prezentarea unor situații limită (incendiu, inundație, cutremur etc.); - Familiarizarea cu modalitățile de apărare în caz de incendiu, inundație, cutremur etc; - Protejarea în situații de catastrofe naturale. Delincvența juvenilă - Factori de risc: agresivitate, violență, furt, abuz; - Evitarea conflictelor din cadrul grupurilor de apartenență.

CLASA a IV-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Dezvoltarea capacității de autocunoaștere a elevilor.**

Clasa a IV-a
<p>1.1- Identificarea unor priceperi/deprinderi de muncă adecvate posibilităților elevilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discuții tematice: „Cum învățăm?”, „Cum îmi organizez timpul azi?”, „Fiecare minut e prețios!”; - Exercițiu-joc: „Întrecerea cu tine”; - Concurs: „Vreau să fiu primul!”; - Analize periodice ale activității: „<i>Bilanțul muncii noastre</i>”, „<i>A mai trecut un an</i>”.
<p>1.4.- Identificarea preferințelor/intereselor pentru diferite profiluri ocupaționale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții practice de cunoaștere a specificului diferitelor meserii; - Exerciții de cunoaștere a potențialului propriu pentru exercitarea unei anumite meserii; - Vizionarea unor filme despre meserii; - Concurs: „<i>Ce știm despre meseria...?</i>”.

2. Dezvoltarea abilităților de interrelaționare în contexte variat.

Clasa a IV-a
<p>2.1. Identificarea diferitelor roluri în grupurile de apartenență</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea unor sarcini de grup în care se stabilesc roluri, reguli; - Discuții tematice: „Grupurile din care facem parte”, „Reguli ale grupului”, „Drepturi și îndatoriri în cadrul grupului”.
<p>2.2. Explorarea factorilor care influențează relațiile dintre membrii familiei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jocuri de rol cu secvențe/dialoguri din povești despre relațiile din familie; - Desene/colaje despre relațiile dintre copii și părinți.

3. Cunoașterea regulilor privind securitatea personală pentru o viață de calitate.

Clasa a IV-a
<p>3.1. Dezvoltarea comportamentelor de apărare în caz de catastrofe naturale (incendii, cutremure, inundații) și provocate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dialoguri tematice: „Cum acționăm în caz de cutremur/ inundații/incendii?”, „Forța omului – forța naturii”; - Vizionări de filme; - Exerciții de simulare a unor calamități: „Comportamente și atitudini în situații limită”.
<p>3.2. Dezvoltarea unor comportamente preventive față de factorii de risc care conduc la agresivitate, violență, furt etc</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discuții tematice: „Violența în școală”, „Să luptăm împotriva violenței”, „Agresor și victimă”; - Lecturi tematice: „Agresivitatea –un răspuns de neadaptare”; - Exerciții-joc de simulare a unor situații de viață pe tema conflictelor din cadrul școlii.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a IV-a
Cunoaștere și autocunoaștere	Muncă și terapie - Metode de organizare a timpului și spațiului de lucru; - Analize periodice ale activității de învățare. Meserii și ocupații - Prezentarea specificului diferitelor meserii; - Interese și preferințe profesionale.
Comunicare și abilități sociale	Abilități sociale - Roluri în grup. Familia - Roluri în cadrul familiei; - Relația cu părinții.
Reguli privind securitatea personală pentru o viață de calitate	Catastrofe naturale (incendii, cutremure, inundații) - Prezentarea unor situații limită (incendiu, inundație, cutremur etc.); - Familiarizarea cu modalitățile de apărare în caz de incendiu, inundație, cutremur etc; - Protejarea în situații de catastrofe naturale. Delincvența juvenilă - Factori de risc: agresivitate, violență, furt, abuz; - Evitarea conflictelor din cadrul grupurilor de apartenență; - Prezentarea și cunoașterea legislației în vigoare.

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice nu au caracter de obligativitate, ci au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare, pentru proiectarea și derularea activităților de DEZVOLTARE PERSONALĂ–CONSILIERE în concordanță cu specificul nevoilor de învățare ale fiecărui elev/fiecărei clase de elevi. La începutul fiecărui an școlar, semestru sau ori de câte ori este necesar, este important să fie inițiate conversații relevante cu elevii, cu părinții sau cu alte cadre didactice pentru identificarea acelor aspecte de interes din viața elevilor care ar putea fi abordate la activitate.

În procesul de structurare a competențelor generale ale disciplinei, profesorul diriginte poate alege acele conținuturi și abordări metodologice care se potrivesc cel mai bine intereselor elevilor.

În cadrul disciplinei DEZVOLTARE PERSONALĂ–CONSILIERE, la clasa pregătitoare și clasele I–a IV-a, elevii cu deficiențe moderate și ușoare experimentează tehnici de autocunoaștere, de formare a capacității de a se cunoaște reciproc și de a-și exprima într-o manieră pozitivă interesele, aptitudinile, trăirile personale, reflecțiile cu privire la diverse situații de învățare personală și socială. Parcurgând, alături de profesor, activitățile propuse în curriculumul disciplinei de DEZVOLTARE PERSONALĂ–CONSILIERE, elevilor li se creează condiții pentru a fi mai motivați, mai încrezători în posibilitățile lor de a se adapta la cerințele nivelurilor educaționale viitoare.

Activitățile didactice specifice acestei arii curriculare sunt orientate de principiile învățării active centrate pe elev. În acest scop, metodele recomandate sunt cele activ-participative. Sarcinile de lucru pot fi realizate individual, în perechi sau în echipă, prin activități independente sau asistate, precum:

- **Exercițiul** – exerciții de autocunoaștere și intercunoaștere, exerciții de ascultare activă;
- **Jocul de rol și simularea** – pentru interpretarea unor stări, emoții și acțiuni ale unor personaje din povestirile, filmulețele vizionate sau ale unor personaje reale din viața elevilor;
- **Metode art-creative** – utilizarea unor modalități artistice de exprimare a emoțiilor prin desen, mișcare, mimă, modelaj, exerciții de energizare;
- **Conversația, discuția, dezbateră.**

Modalități de evaluare

La activitatea de DEZVOLTARE PERSONALĂ–CONSILIERE nu se vor acorda note. Evaluarea va avea în vedere progresul fiecărui elev și va fi realizată atât pe parcursul procesului de învățare, cât și prin evaluare sumativă, la final de semestru. O atenție deosebită va fi acordată constituirii portofoliului personal de învățare, înțeles atât ca proces de învățare, dar și ca produs al învățării elevilor.

Recomandăm utilizarea următoarelor forme de evaluare:

- Exprimarea ideilor și a trăirilor personale prin desene și colaje;
- Activități practice;
- Produse ale activității de învățare individuală sau de grup;
- Diplome și certificate.

Elementul de noutate al curriculumului actual îl reprezintă importanța dezvoltării personale la elevii cu cerințe educative speciale din clasa pregătitoare și clasele I – a IV-a. Modulele tematice ale programei conferă un spațiu generos, în care elevii sunt invitați să conștientizeze cine sunt, ce fel de emoții au, cum să se raporteze unii la ceilalți în vederea unei adaptări mai bune la mediul școlar și social.

Spațiul de desfășurare a activității de DEZVOLTARE PERSONALĂ–CONSILIERE va fi organizat într-o modalitate care facilitează munca în echipă, vizibilitatea maximă între participanți și implicarea activă a tuturor elevilor.

În funcție de temă și conținut, va fi încurajată organizarea activităților în medii și spații diferite ce permit alte modalități de explorare și de exprimare, spre exemplu: în curtea școlii, grădina școlii, în parcuri, biblioteci, muzee, alte școli, alte instituții.

BIBLIOGRAFIE

1. Baban, A., *Consiliere educațională*, Editura „Imprimeria Ardealului”, Cluj-Napoca, 2001;
2. Bauer, R.O.; Chivulescu, L.; Rădoi, G.; Rădoi, I., *Consiliere și orientare educațională – Ghidul învățătorului*, Editura „Coresi”, București, 2005;
3. Cosma, T., *Ora de dirigenție în gimnaziu*, Editura „Plumb”, Bacău, 1994;
4. Coșma, M., R.; Puia, M., *Îndreptar de dirigenție – Auxiliar pentru orele de consiliere și orientare*, Editura „Niculescu”, București, 2007;
5. Dinescu, R.; Marinescu, M., *Invitație la educație – Suport metodic pentru lecțiile educative la gimnaziu și la liceu*, Editura „Carminis”, Pitești, 2003;
6. Gherghuț, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și inclusive în educație*, Editura „Polirom”, Iași, 2006;
7. Gîgă, M., *Codul bunelor maniere pentru copii*, Editura „Coresi”, București, 2005;
8. Hodos, C.; Paraschivoiu, C. E.; Tudor, V., *Viitorul începe azi*, Editura „Magister”, Sibiu, 2005;
9. Institutul de Științe ale Educației – Laboratorul Orientare Școlară și Profesională, *Consiliere și Orientare – Ghid*, București, 2000;
10. Jigău, M., *Consilierea carierei*, Editura „Sigma”, București, 2001;
11. Miclea, M., Lemeni, G., *Consiliere școlară*, Editura „Asociația de Științe Cognitive din România”, București, 2010;
12. Tomșa, G., *Consilierea și orientarea în școală*, Casa de editură și presă „Viața Românească”, București, 1999;
13. www.edu.ro, *Învățământ special. Planuri cadru*;
14. www.edu.ro, *Programa școlară Deficiențe mintale severe, profunde și/sau asociate, Aria curriculară „Consiliere și orientare”*.

Grupul de lucru:

Liana Maria MITRAN, Coordonator, Ministerul Educației

Daniela LAIC, Coordonator, Inspectoratul Școlar Județean Vaslui

Nume, prenume	Instituție de apartenență
Laic Daniela	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Vaslui
Olariu Raluca	Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Elisabeta Polihroniade” Vaslui
Manolache Mirela	Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Elisabeta Polihroniade” Vaslui
Chirvase Viorica	Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Elisabeta Polihroniade” Vaslui
Bondrea Mirela	Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Elisabeta Polihroniade” Vaslui